

Trettendedag jul.

Predikan i Osby kyrka, 6 jan 2006

”Guds härlighet i Kristus”

Matt 2:1-12

När Jesus hade fötts i Betlehem i Judeen på kung Herodes tid kom några österländska stjärntydare till Jerusalem ²och frågade: "Var finns judarnas nyfödde kung? Vi har sett hans stjärna gå upp och kommer för att hylla honom." ³När kung Herodes hörde detta blev han oroad, och hela Jerusalem med honom. ⁴Han samlade alla folkets överstepräster och skriftlärdar och frågade dem var Messias skulle födas. ⁵De svarade: "I Betlehem i Judeen, ty det står skrivet hos profeten: ⁶Du Betlehem i Juda land är ingalunda ringast bland hövdingar i Juda, ty från dig skall det komma en hövding, en herde för mitt folk Israel."

⁷Då kallade Herodes i hemlighet till sig stjärntydarna och förhörde sig noga om hur länge stjärnan hade varit synlig. ⁸Sedan skickade han dem till Betlehem. "Bege er dit och ta noga reda på allt om barnet", sade han, "och underrätta mig när ni har hittat honom, så att också jag kan komma dit och hylla honom." ⁹Efter att ha lyssnat till kungen gav de sig i väg, och stjärnan som de hade sett gå upp gick före dem, tills den slutligen stannade över den plats där barnet var. ¹⁰När de såg stjärnan fylldes de av stor glädje. ¹¹De gick in i huset, och där fann de barnet och Maria, hans mor, och föll ner och hyllade honom. De öppnade sina kistor och räckte fram gåvor: guld och rökelse och myrra. ¹²I en dröm blev de sedan tillsagda att inte återvända till Herodes, och de tog en annan väg hem till sitt land.

En asiat, en europé och en afrikan. Enligt traditionen så var alla folkslag representerade bland de vise männen. Redan som nyfödd är han världens frälsare, han är inte bara sänd till Israels folk, han angår alla folkslag, det markeras här med de tre vise människors besök.

Julens budskap är ju att Gud besöker oss människor, Gud söker oss. Men idag får vi höra om mänskligheten som söker Gud. De tre vise männen hade inte tillgång till judarnas heliga skrifter, de visste ingenting om Messias som de väntade på. Ändå kommer de väldigt långt bara genom sin mänskliga vishet, genom att studera naturfenomen och stjärnorna.

Visst är det fascinerande att Gud har placerat ut sitt visitkort lite här och var som vem som helst kan upptäcka utan att ha tillgång till vare sig bibel eller predikningar. Om man bara har viljan att se bakom tingens ordning.

Det finns många exempel på forskare av idag som funnit Gud genom sitt vetenskapliga arbete.

Stjärntydarna var ju den tidens forskare, den tidens astronomer och orsaken till deras resa var den nya stjärnan som tänts på himlavalvet. Det förkommer olika meningar om vad det kan ha varit, men mycket talar för att det var det möte mellan Jupiter och Saturnus som ägde rum år 7 f.kr. i fiskarnas tecken. Jupiter var kungen bland planeterna och Saturnus stod för Israel. Så när stjärntydarna såg detta så drog de slutsatsen att en kung blivit född i Israel. Och det kan ju inte vara vilken kung som helst som får en alldeles egen stjärna, så därför beger de sig i väg för att hylla den nyfödda kungen. Låt oss idag slå följe med dem, på deras färd till kungarnas kung.

De bröt omedelbart upp när de tolkat stjärnan. De visste ingenting om barnet, inte mer än att det handlade om en kung, och resan var riskfylld och farlig men de tvekade inte. Själva målet för resan var inte heller klart för dem, men de följde stjärnan på sin okända färd.

De ger sig ut på en resa som varje troende människa behöver göra. Vi behöver också bryta upp när vi ser stjärnan och följa den. De är vår tro på Kristus som är vår stjärna. Är vi beredda att bryta upp och följa honom? Eller är vi så dåliga stjärntydare att vi inte känner igen honom? De tre stjärntydarna blev säkert inte skickliga på sin uppgift över en natt, säkert tog det många nätter för dem att spana upp mot himlen innan de lärde sig att känna igen de olika tecknen. Det kan också ta tid för oss att lära känna de tecken som Gud visar oss, men när vi upptäcker dem så får vi inte tveka utan genast följa den.

Men låt oss återvända till de vise männen. De följde stjärnan med stor iver, och till att börja med så gick det också bra för dem. De kom fram till Israel, förmodligen norrifrån där kamelkaravanerna brukade komma. Och så följde de stjärnan söderut tills de närmade sig huvudstaden, Jerusalem.

Och det var här som det gick fel. Plötsligt vek de av från den inslagna vägen och gick in i staden. När de såg den imponerande staden med dess murar och palats så tog de bara för givet där måste det ju vara. Det var ju en kung som de besökte och kungar brukar ju födas i palats. Så de tackade stjärnan för hjälpen och tänkte att nu klarar vi oss själva. De utgick från sin egen vishet, från sin egen erfarenhet.

Men Guds vishet är något annat, den står skyhögt över människors förstånd. Vi människor går ofta vilse i vårt sökande efter Gud just eftersom vi litar mer på vårt eget förstånd och erfarenhet. När Guds väg inte går efter vår planerade rutt så blir det lätt att vi avviker, vi hittar på förevändningar för att vår väg nog ändå är den rätta.

Men berättelsen om hur de vise männen söker sig fram till Jesusbarnet är också berättelsen om Guds tålmod med oss. För resan slutade ju inte här i Jerusalem, när de hade insett sitt misstag så gick de ut ur staden igen. De vände inte om i besvikelse, eller fortsatte att halsstarrigt leta omkring i palatset. De gav inte upp och Gud gav inte heller upp om dem.

För där, utanför Jerusalem så väntade stjärnan på dem. Gud väntade tålmodigt in dem tills de hade anslutit den rätta vägen igen, han såg dem inte som hopplösa fall.

De vise männen bevisade här sin verkliga vishet. De gick vilse, det kan vem som helst göra, även en vis man. Men de lärde sig av misstaget och gick tillbaka till utgångspunkten. Och tyvärr så får jag väl säga att långt ifrån alla är beredda att lära om. Det kan kosta på att erkänna att man har fel, det blir ju en förarglig prestigeförlust. Och så vill man inte vända om. Det är detta som är skillnaden mellan en vis och en envis.

Hur stor benägenhet har vi att ompröva våra liv? Fortsätter vi envist med samma riktning även när vi anar att det går åt fel håll? Vishet handlar inte om att undvika att göra misstag utan att lära sig av de misstag som vi alla oundvikligen gör.

Stjärnan fanns kvar när de vise männen försökte på nytt. De fortsatte sin resa och nu litade de helt på stjärnan. Och färden gick förbi Jerusalem, förbi alla stolta palats till den lilla oansenliga byn Betlehem. Där fick de äntligen böja knä och hylla världens frälsare. De hade nått målet. Att tillbe Gud var målet med vandringen ända från början.

Att tillbe, vad är det? Det är helt enkelt att låta Gud vara Gud. När vi umgås med människor så är det viktigt att vi låter dem vara vad de är, och inte tvingar in dem i mallar, tvingar dem att vara vad de inte är. Men detta gäller även i vår relation med Gud. Att låta Gud vara Gud är att säga: "Du är min Gud och jag är din skapelse, Du är allt, Du ensam är helig."

Vad har vi egentligen för mål i vårt sökande efter Gud? Är det tillbedjan som de vise männen? Även när de gick fel så hade de målet klart för sig, och därför kom de också till slut rätt. Att inte tappa målet ur sikte är kanske det viktigaste för oss, då gör det inget om vi råkar in i lite sidospår.

Det är dags för oss att bryta upp, att bege oss ut på resa, att följa stjärnans ljus och söka oss fram till Betlehem. Det kommer att kosta och det är ingen riskfri färd men det kommer att vara värt allt när vi tillsammans med alla folkslag får böja knä vid den nyfödde konungen.

Du är välkommen med frågor och respons till min predikan på tobias.backstrom@svenskakyrkan.se På min hemsida kan du läsa andra predikningar av mig: hem.passagen.se/tobiasbackstrom

Tobias Bäckström, präst i Osby.